

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 16.2.2016
COM(2016) 53 final

2016/0031 (COD)

Návrh

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se zavádí mechanismus výměny informací o mezivládních dohodách a
nezávazných nástrojích mezi členskými státy a třetími zeměmi v oblasti energetiky a
kterým se zrušuje rozhodnutí č. 994/2012/EU**

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2016) 27 final}

{SWD(2016) 28 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Důvody a cíle návrhu

Strategie energetické unie (COM(2015) 80) uvádí, že „*důležitým prvkem při zabezpečování dodávek energie (a zejména plynu) je zajištění plného souladu dohod o nákupu energie ze třetích zemí s právními předpisy EU*“. Ve stejném duchu Evropská rada ve svých závěrech ze dne 19. března 2015 rovněž vyzvala k „zajištění plného souladu veškerých dohod souvisejících s nákupem plynu od vnějších dodavatelů s právními předpisy EU, zejména posílením transparentnosti těchto dohod a slučitelnosti s ustanoveními EU v oblasti energetické bezpečnosti“.

Mechanismus výměny informací o mezivládních dohodách mezi členskými státy a třetími zeměmi v oblasti energetiky byl zaveden rozhodnutím přijatým Parlamentem a Radou dne 25. října 2012, které vstoupilo v platnost dne 17. listopadu 2012 (rozhodnutí o mezivládních dohodách)¹. Hlavním rysem tohoto mechanismu je, že Komise provádí kontroly souladu mezivládních dohod poté, co členský stát a třetí země takovéto dohody uzavřely.

Od roku 2012 získala Komise s prováděním tohoto mechanismu značné zkušenosti. Jak obecně vyplývá z analýzy uvedené v posouzení dopadů revize rozhodnutí o mezivládních dohodách a ze zprávy Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování rozhodnutí o mezivládních dohodách, Komise ve svém posouzení dospěla k závěru, že zatímco stávající systém je užitečný pro přijímání informací o stávajících mezivládních dohodách a pro určení problémů, které tyto dohody z hlediska jejich souladu s právními předpisy EU představují, k vyřešení nesouladu systém nepostačuje. Strategie energetické unie konkrétně uvádí: „*V praxi se ukázalo, že opětovné vyjednávání těchto dohod je velmi obtížné. Pozice signatářů je předem stanovena, což vytváří politický tlak neměnit žádný aspekt dohody.*“

Účast Komise předtím, než členský stát a třetí země tyto dohody uzavřou, by proto představovala zásadní přidanou hodnotu, jelikož by pomohla vyřešit potenciální konflikty mezi závazky členských států vyplývajících z mezinárodního smluvního práva a z práva EU.

V této souvislosti má revize rozhodnutí o mezivládních dohodách dva hlavní cíle:

- 1) zajistit soulad mezivládních dohod s právními předpisy EU, aby se zajistilo řádné fungování vnitřního trhu a zvýšila se energetická bezpečnost v EU, a
- 2) zvýšit transparentnost mezivládních dohod a tím i nákladovou efektivnost dodávek energie do Unie a posílit solidaritu mezi členskými státy.

Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Tento návrh je v souladu s řadou opatření přijatých na úrovni EU za účelem zlepšení fungování trhu s energií v EU a za účelem zvýšení energetické bezpečnosti v EU.

Revize stávajícího rozhodnutí o mezivládních dohodách je součástí cílů strategie energetické unie přijaté v únoru 2015, která stanoví celkový kontext a řídicí strukturu pro obnovenou energetickou politiku EU.

¹ Rozhodnutí č. 994/2012/EU, kterým se zavádí mechanismus výměny informací o mezivládních dohodách mezi členskými státy a třetími zeměmi v oblasti energetiky.

Strategie energetické unie ve svém akčním plánu předpokládá řadu akcí ke zvýšení energetické bezpečnosti v EU. Tento návrh by proto měl být vnímán v kontextu dalších iniciativ, včetně revize nařízení o bezpečnosti dodávek zemního plynu². Rozhodnutí o mezivládních dohodách úzce souvisí s nařízením o bezpečnosti dodávek zemního plynu, avšak oblast působnosti mechanismu výměny informací, který zavádí, je širší. Rozhodnutí o mezivládních dohodách definuje mezivládní dohodu jako „*právně závaznou dohodu mezi jedním či několika členskými státy a jednou či několika třetími zeměmi, která má dopad na činnost nebo fungování vnitřního trhu s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii*“. Rozhodnutí o mezivládních dohodách se tak vztahuje na veškeré mezivládní dohody týkající se dodávek a infrastruktury energetických komodit, zejména plynu, ropy a elektrické energie. Zahrnuty nejsou pouze mezivládní dohody týkající se záležitostí, na něž se vztahuje Smlouva o Euratomu. Pro tyto mezivládní dohody článek 103 Smlouvy o Euratomu stanoví zvláštní postup *ex ante*.

Z působnosti rozhodnutí o mezivládních dohodách jsou vyňaty obchodní smlouvy mezi obchodními subjekty³. Tento návrh působnost rozhodnutí o mezivládních dohodách na obchodní smlouvy týkající se mezivládních dohod nerozšiřuje, vzhledem k tomu, že – jak je uvedeno ve strategii energetické unie – na tento problém se v případě obchodních smluv na dodávky plynu vztahuje návrh na revizi nařízení o bezpečnosti dodávek zemního plynu.

Soulad s ostatními politikami Unie

Návrh nepřispívá pouze k energetické politice EU. Zajištěním souladu mezivládních dohod s právními předpisy EU rovněž přispívá k politikám v jiných oblastech práva Unie jako vnitřní trh, hospodářská soutěž a veřejné zakázky.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

Právní základ

Výše uvedené cíle tohoto návrhu jsou v souladu s těmito cíli Smluv o EU:

- zajistit bezpečnost dodávek energie v Unii (čl. 194 odst. 1 písm. b) SFEU);
- vytvořit fungující vnitřní trh s energií v duchu solidarity mezi členskými státy (čl. 3 odst. 3 SEU, čl. 194 odst. 1 SFEU).

Právním základem navrhované revize rozhodnutí o mezivládních dohodách je tedy článek 194 SFEU, jako tomu bylo i v případě stávajícího rozhodnutí o mezivládních dohodách přijatého Parlamentem a Radou dne 25. října 2012.

Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Nezbytnost opatření na úrovni EU: Právním základem pro revizi rozhodnutí o mezivládních dohodách je článek 194 SFEU. Rozhodnutí o mezivládních dohodách bylo na tomto základě přijato v roce 2012 v souladu se zásadou subsidiarity. Zavedením povinných kontrol *ex ante* ze strany Komise se však rozhodnutí o mezivládních dohodách změnilo. Tato změna bude představovat přenesení úkolů z členských států na EU. Jak bylo vysvětleno výše, zkušenosti

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (ref. XXX).

³ Sedmý bod odůvodnění rozhodnutí o mezivládních dohodách zdůrazňuje, že toto rozhodnutí nevytváří závazky týkající se dohod mezi obchodními subjekty. Tento bod odůvodnění také jasně stanoví, že členské státy mohou dobrovolně oznamovat Komisi obchodní dohody, na něž se v mezivládních dohodách výslovně odkazuje.

ukazují, že posouzení členskými státy není pro zajištění souladu mezivládních dohod s právními předpisy EU dostatečné a uspokojivé a vytváří právní nejistotu. Účast Komise *ex ante* by znamenala zásadní přidanou hodnotu pro řešení problémů (zejména konfliktů mezi závazky členských států vyplývajícími z mezinárodního smluvního práva a z práva EU).

Přidaná hodnota pro EU: Postupující integrace energetické infrastruktury a trhů, společné spoléhání na vnější dodavatele, potřeba zajistit solidaritu v dobách krize – z toho všeho vyplývá, že zásadní politická rozhodnutí týkající se energetiky by neměla být přijímána výhradně na vnitrostátní úrovni bez zapojení sousedních zemí a EU. Rozhodnutí o mezivládních dohodách se nachází na křižovatce vnějšího rozměru (jelikož zahrnuje dohody se třetími zeměmi) a vnitřního trhu (jelikož ustanovení, která nejsou v souladu, jako například doložky o místě určení, mají negativní dopad na volný pohyb energetických produktů na vnitřním trhu). Posílení spolupráce a transparentnosti na úrovni EU v rámci tohoto návrhu tak představuje jasnou přidanou hodnotu.

Proporcionalita

Cíle tohoto návrhu jsou:

- 1) zajistit soulad mezivládních dohod s právními předpisy Unie, aby se zajistilo řádné fungování vnitřního trhu a zvýšila se energetická bezpečnost v EU, a
- 2) zvýšit transparentnost mezivládních dohod a tím i nákladovou efektivnost dodávek energie do Unie a posílit solidaritu mezi členskými státy.

Aby bylo těchto cílů dosaženo, navrhuje se v podstatě kombinace dobrovolných vzorových ustanovení a *ex ante* posouzení mezivládních dohod před jejich podpisem. Jak je vysvětleno v posouzení dopadů revize rozhodnutí o mezivládních dohodách, zachovávání stávajícího systému by nebylo účinné. Žádná z mezivládních dohod, které Komise shledala jako problematické, dosud nebyla vypovězena.

Podobně posouzení dopadů dospělo k závěru, že možnost vypracování povinných vzorových ustanovení by mohla členským státům pomoci zabránit nesouladu s právními předpisy Unie, široká škála situací a obchodních modelů spadajících do působnosti rozhodnutí o mezivládních dohodách však neumožní vypracování dostatečně přesných vzorových ustanovení, která by dokázala poskytnout právní jistotu a nahradit podrobné *ex ante* posouzení konečných návrhů znění. Kromě toho by se členským státům v závislosti na postavení a vyjednávací síle třetí země nemuselo podařit konkrétní vzorová ujednání do mezivládní dohody zahrnout.

Posouzení dopadů proto dospělo k závěru, že možnost povinných kontrol *ex ante* je tím nejméně striktním přístupem, jak zabránit nevyhovujícím mezivládním dohodám.

Volba nástroje

Stávajícím právním předpisem v této oblasti je rozhodnutí o mezivládních dohodách. Cílem tohoto návrhu je opatření a postupy stanovené stávajícím rozhodnutím posílit a rozšířit. Proto bylo vhodné jako nástroj zvolit rozhodnutí. Vzhledem k množství a rozsahu nových prvků návrh rozhodnutí navrhuje namísto úpravy stávajících ustanovení stávající rozhodnutí č. 994/2012/EU zrušit a nahradit.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů

Tento návrh navazuje na zkušenosti s prováděním rozhodnutí o mezivládních dohodách, které Komise získala od jeho vstupu v platnost dne 17. listopadu 2012 a které byly analyzovány v hodnotící zprávě připojené k posouzení dopadů revize rozhodnutí o mezivládních dohodách a ve zprávě Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování stávajícího rozhodnutí o mezivládních dohodách.

Pokud jde o účinnost rozhodnutí o mezivládních dohodách, dospěly uvedené zprávy k závěru, že jeho stávající ustanovení (zejména *ex post* povaha kontrol souladu, která je v něm stanovena) nevedou k přeměně nevyhovujících uzavřených mezivládních dohod na vyhovující a nemají přímý dopad na jednání členských států se třetími zeměmi. Zejména nebyl Komisi nikdy dobrovolně předložen návrh mezivládní dohody ke kontrole *ex ante*. Rozhodnutí o mezivládních dohodách v současné podobě není považováno za účinné.

Zprávy rovněž dospěly k závěru, že náklady spojené se stávajícím rozhodnutím o mezivládních dohodách jsou celkově odůvodněné jeho přínosy, jelikož zajišťuje fungování vnitřního trhu s energií a přispívá k bezpečnosti dodávek energie. Rozhodnutí o mezivládních dohodách by však mohlo být účinnější, pokud by kontroly souladu, které zavádí, byly prováděny *ex ante* (namísto *ex post* jako doposud). Tím by se podstatně zvýšila právní jistota a zabránilo by se nákladům pro členské státy i Komisi.

Z uvedených zpráv dále jasně vyplývá, že mezivládní dohody budou v energetickém odvětví EU i nadále hrát klíčovou roli. Rozhodnutí o mezivládních dohodách je proto adekvátní, musí se však přizpůsobit měnící se povaze dodávek energie a energetických os. Zprávy rovněž zdůrazňují, že rozhodnutí o mezivládních dohodách má jasnou přidanou hodnotu pro EU, jelikož posiluje spolupráci a transparentnost na úrovni EU a přispívá k bezpečnosti dodávek energie a k fungování vnitřního trhu s energií.

Uvedené zprávy proto celkově dospěly k závěru, že postupy stanovené stávajícím rozhodnutím o mezivládních dohodách nejsou zcela přiměřené, přičemž hlavním procedurálním problémem je v této souvislosti *ex post* povaha kontrol souladu podle stávajícího systému, který byl v roce 2012, kdy bylo rozhodnutí o mezivládních dohodách přijato, výsledkem složitých interinstitucionálních jednání.

Tento návrh se zabývá zjištěnými nedostatky.

Konzultace se zúčastněnými stranami

Ve dnech 28. července až 22. října 2015 se uskutečnila veřejná konzultace. Komise obdržela zhruba 25 odpovědí od zúčastněných stran, včetně členských států a několika sdružení (regulačních a odvětvových), a míru reakce na konzultaci tak lze považovat za uspokojivou.

Všichni respondenti zdůraznili význam mezivládních dohod pro bezpečnost dodávek energie a řádné fungování vnitřního trhu s energií. Pokud jde o potřebu posílit systém zavedený rozhodnutím o mezivládních dohodách a způsob, jak toho nejlépe dosáhnout, panovaly mezi respondenty rozdílné názory.

Úplná zpráva o výsledku této veřejné konzultace je přiložena k posouzení dopadů revize rozhodnutí o mezivládních dohodách a k nedůvěrným odpovědím zveřejněným na stránkách Komise⁴.

Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Informace týkající se provádění rozhodnutí o mezivládních dohodách jsou částečně důvěrné, což je dáno jednak některými ustanoveními samotného rozhodnutí o mezivládních dohodách (článek 4 – Důvěrnost), jednak některými výjimkami uvedenými v nařízení (ES) č. 1049/2001⁵ o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (čl. 4 odst. 1 písm. a) třetí odrážka – ochrana mezinárodních vztahů, čl. 4 odst. 5 – žádost členského státu, aby nebyl zveřejňován dokument pocházející z tohoto státu bez jeho předchozího souhlasu nebo čl. 4 odst. 2 druhá odrážka – ochrana soudního řízení a právního poradenství). Mimo jiné z důvodů důvěrnosti bylo rozhodnuto, že nebude vypracována externí studie o provádění stávajícího rozhodnutí o mezivládních dohodách.

Posouzení dopadů

Posouzení dopadů podpořilo všechna navrhovaná opatření. Kladné stanovisko Výboru pro kontrolu regulace bylo vydáno dne 4. prosince 2015.

Posouzení dopadů se zabývalo pěti variantami politik:

Varianta 1: Základní možnost – rozhodnutí o mezivládních dohodách zůstane beze změny, ale posílí se politika v oblasti porušování právních předpisů

Varianta 2: Vzorová ustanovení pro zahrnutí do mezivládních dohod, která neporušují právní předpisy EU / pokyny

Varianta 3: Povinné *ex ante* posouzení mezivládních dohod Komisí

Varianta 4: Povinná účast Komise jakožto pozorovatele na jednáních týkajících se mezivládních dohod

Varianta 5: Dohody EU v oblasti energetiky bude vyjednávat Komise

Posouzení dopadů dospělo k závěru, že nejlepší variantou z hlediska nákladové efektivity, účinnosti a proporcionality je varianta 3.

Účelnost právních předpisů a zjednodušování

Tento návrh způsobí omezené zvýšení administrativní zátěže.

Základní práva

Nevztahuje se na tento návrh.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá důsledky pro rozpočet EU.

⁴ <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-review-intergovernmental-agreements-decision>

⁵ Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43.

5. OSTATNÍ PRVKY

Plány provádění a ustanovení o sledování, hodnocení a podávání zpráv

Rozhodnutí o mezivládních dohodách obsahuje v článku 8 ustanovení o přezkumu. Uvedený článek požaduje, aby Komise do 1. ledna 2016 a poté každé tři roky vypracovala zprávu.

Kromě hodnotící zprávy v příloze posouzení dopadů revize rozhodnutí o mezivládních dohodách doprovází tento návrh revize rozhodnutí o mezivládních dohodách také první zpráva Evropskému parlamentu a Radě.

Do budoucna hodlá Komise k 1. lednu 2020 vypracovat následující zprávu, jak to požaduje článek 8 rozhodnutí o mezivládních dohodách.

V neposlední řadě pak Komise bude ve své úloze strážkyně Smluv v případě potřeby prosazovat postup stanovený v článku 258 Smlouvy, pokud kterýkoli členský stát nesplní své povinnosti související s prováděním a uplatňováním práva Unie.

Informativní dokumenty (u směrníc)

Nevztahuje se na tento návrh.

Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu

Revidované rozhodnutí obsahuje tyto prvky:

1. Oznamovací povinnost související s mezivládními dohodami:
 - členský stát je povinen informovat Komisi o svém záměru zahájit jednání se třetí zemí s cílem uzavřít nové mezivládní dohody nebo změnit dohody stávající,
 - jakmile je Komise o těchto jednáních uvědomena, měla by být nadále informována,
 - pokud členský stát uvědomí Komisi o jednáních, mohou mu útvary Komise poskytnout poradenství ohledně toho, jak zabránit nesouladu mezivládní dohody s právními předpisy Unie nebo s politickými postoji Unie přijatými v Radě nebo se závěry Evropské rady,
 - členský stát je povinen pro účely posouzení *ex ante* Komisi oznámit návrh mezivládní dohody nebo změny, včetně veškeré průvodní dokumentace, jakmile strany v rámci jednání dosáhnou dohody o veškerých hlavních prvcích,
 - členský stát je povinen po ratifikaci oznámit Komisi mezivládní dohodu nebo změny spolu s veškerými průvodními dokumenty,
 - členský stát je povinen oznámit Komisi veškeré stávající mezivládní dohody nebo změny spolu s veškerými průvodními dokumenty,
 - na dohody mezi podniky se oznamovací povinnost nevztahuje, mohou však být předloženy dobrovolně,
 - Komise je povinna v souladu s ustanoveními o důvěrnosti sdílet s ostatními členskými státy informace a dokumenty, které obdržela.
2. Posouzení ze strany Komise:
 - Komise je povinna provést *ex ante* posouzení návrhů mezivládních dohod nebo změn a do šesti týdnů informovat členský stát o možných pochybnostech, jež

má ohledně souladu s právními předpisy Unie, zejména s právními předpisy pro vnitřní trh s energií a s právními předpisy Unie v oblasti hospodářské soutěže,

- Komise je povinna do 12 týdnů od oznámení informovat členský stát o svém stanovisku ohledně souladu mezivládní dohody nebo změny s právními předpisy Unie,
- členský stát navrhovanou mezivládní dohodu neuzavře nebo nepřijme změnu, dokud ho Komise neinformuje o jakýchkoli pochybnostech a svém stanovisku. Při uzavírání navrhované mezivládní dohody nebo přijímání změny členský stát v co nejvyšší míře zohlední stanovisko Komise,
- Komise je povinna provést *ex post* posouzení stávajících mezivládních dohod nebo změn a v případě pochybností ohledně souladu těchto dohod s právními předpisy Unie do devíti měsíců od oznámení informovat členský stát.

3. Oznamovací povinnost a posouzení ze strany Komise související s nezávaznými nástroji:

- členský stát je povinen předložit Komisi stávající a budoucí nezávazné nástroje spolu s veškerými průvodními dokumenty,
- Komise může provést *ex post* posouzení předložených nezávazných nástrojů, a pokud se domnívá, že by opatření, kterými se uvedený nezávazný nástroj provádí, mohla být v rozporu s právními předpisy Unie, informovat o tom členský stát,
- Komise je povinna v souladu s ustanoveními o důvěrnosti sdílet s ostatními členskými státy dokumenty, které obdržela.

Návrh

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se zavádí mechanismus výměny informací o mezivládních dohodách a nezávazných nástrojích mezi členskými státy a třetími zeměmi v oblasti energetiky a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 994/2012/EU

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 této Smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁶,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem⁷,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Pro řádné fungování vnitřního trhu s energií je nezbytné, aby se dovoz energie do Unie plně řídil pravidly pro vytvoření vnitřního trhu s energií. Vnitřní trh s energií, který by nefungoval řádně, by vedl ke zranitelnosti Unie z hlediska zabezpečení dodávek energie a v tomto ohledu ji znevýhodňoval, přičemž by narušoval její potenciální přínos pro evropské spotřebitele a průmysl.
- (2) Cílem strategie energetické unie přijaté Komisí dne 25. února 2015⁸ je poskytnout spotřebitelům bezpečnou, udržitelnou, konkurenceschopnou a cenově dostupnou energii. Strategie energetické unie na základě analýzy provedené v rámci evropské strategie energetické bezpečnosti z května 2014⁹ konkrétně zdůrazňuje, že důležitým prvkem při zabezpečování dodávek energie je zajištění plného souladu dohod o nákupu energie ze třetích zemí s právními předpisy Unie. Ve stejném duchu Evropská rada ve svých závěrech ze dne 19. března 2015 vyzvala k zajištění plného souladu veškerých dohod souvisejících s nákupem plynu od vnějších dodavatelů s právními předpisy Unie, zejména posílením transparentnosti těchto dohod a slučitelnosti s ustanoveními Unie v oblasti energetické bezpečnosti.

⁶ Úř. věst. C , , s. .

⁷ Úř. věst. C , , s. .

⁸ COM(2015) 80.

⁹ COM(2014) 330.

- (3) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 994/2012/EU¹⁰ bylo užitečné pro získání informací o stávajících mezivládních dohodách a pro identifikaci problémů, které tyto dohody představují z hlediska souladu s právními předpisy Unie.
- (4) Rozhodnutí č. 994/2012/EU se však ukázalo být z hlediska zajištění souladu mezivládních dohod s právními předpisy Unie neúčinné. Uvedené rozhodnutí spoléhalo zejména na posuzování mezivládních dohod Komisí poté, co je členské státy se třetí zemí uzavřely. Zkušenosti získané při provádění rozhodnutí č. 994/2012/EU ukazují, že toto posouzení *ex post* plně nevyužívá potenciálu pro zajištění souladu mezivládních dohod s právními předpisy Unie. Mezivládní dohody především často neobsahují vhodná ustanovení o ukončení nebo přizpůsobení, která by členskými státním umožňovala mezivládní dohodu v přiměřené lhůtě uvést do souladu s právními předpisy Unie. Kromě toho je pozice signatářů předem stanovena, což vytváří politický tlak neměnit žádný aspekt dohody.
- (5) Aby se zabránilo nesouladu s právními předpisy Unie a zvýšila se transparentnost, měly by členské státy Komisi co nejdříve informovat o svém záměru zahájit jednání týkající se nových mezivládních dohod nebo změn mezivládních dohod stávajících. Komise by měla být pravidelně informována o pokroku v jednáních. Členské státy by měly mít možnost Komisi vyzvat, aby se jednání účastnila jakožto pozorovatel.
- (6) Při jednáních by měla mít Komise možnost poskytnout poradenství ohledně toho, jak zabránit nesouladu s právními předpisy Unie. Komise by zejména mohla, společně s členskými státy, vypracovat dobrovolná vzorová ustanovení nebo pokyny. Komise by měla mít možnost poukázat na cíle energetické politiky Unie a na zásadu solidarity mezi členskými státy a na politické postoje Unie přijaté v Radě nebo na závěry Evropské rady.
- (7) Aby byl zajištěn soulad s právními předpisy Unie, měly by členské státy Komisi oznámit návrh mezivládní dohody předtím, než se pro strany stane právně závazným (*ex ante*). V duchu spolupráce by Komise měla členskému státu pomoci určit problémy týkající se souladu návrhu mezivládní dohody nebo změny. Příslušný členský stát by tak byl lépe připraven uzavřít dohodu v souladu s právními předpisy Unie. V zájmu zajištění co nejvyšší možné právní jistoty by Komise měla mít na posouzení dostatek času, zároveň by se však měla vyhnout nepřiměřeným prodlevám. Aby mohly členské státy z podpory Komise plně těžit, měly by se zdržet uzavření mezivládní dohody, dokud Komise členský stát neinformuje o svém posouzení. Členské státy by měly učinit všechny nezbytné kroky k nalezení vhodného řešení, které tento nesoulad odstraní.
- (8) S ohledem na strategii energetické unie je transparentnost u minulých i budoucích mezivládních dohod i nadále nadmíru důležitá. Členské státy by proto Komisi měly i nadále oznamovat stávající a budoucí mezivládní dohody, ať již vstoupily v platnost, nebo se provádějí prozatímně ve smyslu článku 25 Vídeňské úmluvy o smluvním právu, a dále veškeré nové mezivládní dohody.
- (9) Komise by měla provést posouzení souladu mezivládních dohod, které vstoupily v platnost, nebo jsou prozatímně prováděny před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost, s právními předpisy Unie a podle toho informovat členské státy. V případě zjištěného nesouladu by měly členské státy učinit všechny nezbytné kroky k nalezení vhodného řešení, které tento nesoulad odstraní.

¹⁰

Úř. věst. L 299, 27.10.2012, s. 13.

- (10) Toto rozhodnutí by se mělo vztahovat pouze na mezivládní dohody, které mají dopad na vnitřní trh s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii. V případě pochybností by členské státy měly konzultovat Komisi. Na vnitřní trh s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii v zásadě nemají dopad dohody, které již nejsou v platnosti nebo které se již neuplatňují, a toto rozhodnutí by se tedy na takovéto dohody nemělo vztahovat.
- (11) Členské státy navazují vztahy s třetími zeměmi nejen uzavíráním mezivládních dohod, ale rovněž formou nezávazných nástrojů. Ačkoli jsou tyto nástroje právně nezávazné, lze je použít ke stanovení podrobného rámce pro energetickou infrastrukturu a dodávky energie. V tomto ohledu mohou mít nezávazné nástroje na vnitřní trh s energií podobné dopady jako mezivládní dohody, jelikož jejich provádění může mít za následek porušení právních předpisů Unie. V zájmu zajištění větší transparentnosti veškerých opatření uplatňovaných členskými státy, která mohou mít dopad na vnitřní trh s energií a na energetickou bezpečnost, by proto členské státy měly Komisi předkládat *ex post* rovněž příslušné nezávazné nástroje. Komise by měla předložené nezávazné nástroje posoudit a případně podle toho informovat členské státy.
- (12) Toto rozhodnutí by se nemělo vztahovat na mezivládní dohody nebo nezávazné nástroje, které musí být Komisi oznámeny v celém svém rozsahu na základě jiných aktů Unie, nebo které se týkají záležitostí, na něž se vztahuje Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii.
- (13) Toto rozhodnutí by nemělo vytvářet závazky týkající se dohod mezi podniky. Členské státy by však měly mít možnost dobrovolně oznamovat Komisi takové dohody, na něž se v mezivládních dohodách nebo nezávazných nástrojích výslovně odkazuje.
- (14) Komise by měla obdržené informace zpřístupnit všem ostatním členským státům v zabezpečené elektronické podobě. Požádá-li členský stát o důvěrné zacházení s informacemi, které předložil, měla by Komise tuto žádost respektovat. Žádosti o zachování důvěrnosti by však neměly omezit přístup Komise k důvěrným informacím, protože Komise potřebuje mít komplexní informace pro vlastní posouzení. Komise by měla odpovídat za to, že bude zaručeno uplatňování ustanovení o zachování důvěrnosti. Žádostmi o zachování důvěrnosti by nemělo být dotčeno právo na přístup k dokumentům stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001¹¹.
- (15) Považuje-li členský stát některou mezivládní dohodu za důvěrnou, měl by Komisi poskytnout její shrnutí, které bude moci být postoupeno ostatním členským státům.
- (16) Stálá výměna informací o mezivládních dohodách na úrovni Unie by měla umožnit rozvoj osvědčených postupů. Komise – případně ve spolupráci s Evropskou službou pro vnější činnost, pokud jde o vnější politiky Unie – by na základě těchto osvědčených postupů měla vypracovat dobrovolná vzorová ustanovení, která lze používat v mezivládních dohodách mezi členskými státy a třetími zeměmi. Používání těchto vzorových ustanovení by mělo mít za cíl zabránit konfliktům mezivládních dohod s právními předpisy Unie, zejména s pravidly pro vnitřní trh s energií a s právními předpisy v oblasti hospodářské soutěže, či konfliktům s mezinárodními dohodami, které Unie uzavřela. Jejich používání by mělo být dobrovolné a jejich obsah by mělo být možné přizpůsobit konkrétním okolnostem.

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 299, 27.10.2012, s. 13).

- (17) Lepší vzájemná znalost stávajících a nových mezivládních dohod a nezávazných nástrojů by měla přispět k lepší koordinaci v oblasti energetiky mezi jednotlivými členskými státy a mezi členskými státy a Komisí. Tato účinnější koordinace by měla členským státům umožnit plně těžit z politické a ekonomické síly Unie a Komisi by měla umožnit navrhopvat řešení problémů, které byly v oblasti mezivládních dohod zjištěny.
- (18) Komise by měla usnadňovat a podporovat koordinaci mezi členskými státy s cílem posílit celkovou strategickou úlohu Unie prostřednictvím pevného a účinného koordinovaného přístupu k producentským, tranzitním i spotřebitelským zemím.
- (19) Jelikož cíle tohoto rozhodnutí, totiž zajištění výměny informací o mezivládních dohodách a nezávazných nástrojích v oblasti energetiky mezi členskými státy a Komisí, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, ale může jej být z důvodu účinků tohoto rozhodnutí použitelného ve všech členských státech lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto rozhodnutí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (20) Ustanoveními tohoto rozhodnutí by nemělo být dotčeno uplatňování pravidel Unie týkajících se porušení předpisů, státní podpory a hospodářské soutěže. Komise má v souladu s článkem 258 Smlouvy o fungování Evropské unie právo zahájit řízení o porušení Smlouvy, domnívá-li se, že členský stát nesplnil povinnosti, jež pro něj ze Smlouvy o fungování Evropské unie vyplývají.
- (21) V roce 2020 by Komise měla posoudit, zda toto rozhodnutí dostatečně a účinně zajišťuje soulad mezivládních dohod s právními předpisy Unie a zda existuje vysoká míra koordinace mezi členskými státy, pokud jde o mezivládní dohody v oblasti energetiky.
- (22) Rozhodnutí č. 994/2012/EU by mělo být zrušeno,

PŘIJALY TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Tímto rozhodnutím se za účelem optimalizace fungování vnitřního trhu s energií zavádí mechanismus výměny informací mezi členskými státy a Komisí o mezivládních dohodách a nezávazných nástrojích v oblasti energetiky vymezených v článku 2.
2. Toto rozhodnutí se nevztahuje na mezivládní dohody a nezávazné nástroje, na které se v celém jejich rozsahu již vztahují jiné zvláštní postupy pro oznamování podle práva Unie.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se rozumí:

- 1) „mezivládní dohodou“ jakákoli právně závazná dohoda mezi jedním či několika členskými státy a jednou či několika třetími zeměmi, která má dopad na činnost nebo fungování vnitřního trhu s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii;

upravuje-li takováto právně závazná dohoda i jiné otázky, má se za to, že za „mezivládní dohodu“ jsou považována pouze ta její ustanovení, která souvisejí s energetikou, včetně obecných ustanovení použitelných na ustanovení související s energetikou;

- 2) „stávající mezivládní dohodou“ mezivládní dohoda, která vstoupila v platnost nebo je prozatímně prováděna před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost;
- 3) „nezávazným nástrojem“ právně nezávazné ujednání mezi jedním či několika členskými státy a jednou či několika třetími zeměmi, jako například memorandum o porozumění, společné prohlášení, společné prohlášení ministrů, společná akce nebo společný kodex chování, které obsahuje výklad práva Unie nebo stanoví podmínky pro dodávky energie (např. objemy a ceny) či rozvoj energetických infrastruktur;
- 4) „stávajícím nezávazným nástrojem“ nezávazný nástroj podepsaný nebo jinak dohodnutý před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost.

Článek 3

Oznamovací povinnosti související s mezivládními dohodami

1. Pokud členský stát hodlá zahájit jednání se třetí zemí s cílem změnit stávající mezivládní dohodu nebo uzavřít novou mezivládní dohodu, uvědomí o svém záměru Komisi písemně co nejdříve před předpokládaným zahájením jednání.
Pokud členský stát Komisi takto o jednáních uvědomí, pravidelně pak Komisi informuje o pokroku v jednání.
2. Jakmile strany dosáhnou dohody o veškerých hlavních prvcích návrhu mezivládní dohody nebo změny stávající mezivládní dohody, ale předtím, než jsou formální jednání uzavřena, oznámí dotyčný členský stát pro účely posouzení *ex ante* v souladu s článkem 5 návrh mezivládní dohody nebo změnu mezivládní dohody, včetně jejich příloh, Komisi.
Jestliže návrh mezivládní dohody nebo změny mezivládní dohody výslovně odkazuje na další texty, předloží dotyčný členský stát rovněž tyto další texty, pokud obsahují prvky, které mohou mít dopad na fungování vnitřního trhu s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii.
3. Po ratifikaci mezivládní dohody nebo změny mezivládní dohody oznámí dotyčný členský stát mezivládní dohodu nebo změnu včetně jejich příloh Komisi.
Jestliže ratifikovaná mezivládní dohoda nebo změna mezivládní dohody výslovně odkazuje na další texty, předloží dotyčný členský stát rovněž tyto další texty, pokud obsahují prvky, které mohou mít dopad na fungování vnitřního trhu s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii.
4. Povinnost informovat Komisi podle odstavce 2 a 3 se nevztahuje na dohody mezi podniky.
5. Veškerá oznámení podle odstavců 1 až 3 tohoto článku, čl. 6 odst. 1 a 2 a čl. 7 odst. 1 a 2 se uskuteční prostřednictvím internetové aplikace poskytnuté Komisí. Lhůty uvedené v čl. 5 odst. 1 a 2 a čl. 6 odst. 3 začínají plynout dnem, kdy byla úplná dokumentace zaregistrována v aplikaci.

Článek 4

Pomoc ze strany Komise

1. Pokud členský stát uvědomí Komisi o jednáních podle čl. 3 odst. 1, mohou mu útvary Komise poskytnout poradenství ohledně toho, jak zabránit nesouladu sjednávané mezivládní dohody nebo změny stávající mezivládní dohody s právními předpisy Unie. Členský stát rovněž může Komisi požádat o pomoc v těchto jednáních.
2. Na žádost dotyčného členského státu nebo na žádost Komise a s písemným souhlasem dotyčného členského státu se Komise může zúčastnit jednání jakožto pozorovatel.
3. Pokud se Komise účastní jednání jakožto pozorovatel, může dotyčnému členskému státu poskytnout poradenství ohledně toho, jak zabránit nesouladu sjednávané mezivládní dohody nebo změny mezivládní dohody s právními předpisy Unie.

Článek 5

Posouzení ze strany Komise

1. Komise do šesti týdnů ode dne oznámení úplného návrhu mezivládní dohody nebo změny včetně jejich příloh podle čl. 3 odst. 2 dotyčný členský stát informuje o jakýchkoli pochybnostech, jež má ohledně souladu návrhu mezivládní dohody nebo změny s právními předpisy Unie, zejména s právními předpisy pro vnitřní trh s energií a s právními předpisy Unie v oblasti hospodářské soutěže. Neodpoví-li Komise během této lhůty, má se za to, že žádné pochybnosti nemá.
2. Pokud Komise informuje dotyčný členský stát o svých pochybnostech podle odstavce 1, sdělí dotyčnému členskému státu své stanovisko ohledně souladu návrhu mezivládní dohody nebo změny s právními předpisy Unie, zejména s právními předpisy pro vnitřní trh s energií a s právními předpisy Unie v oblasti hospodářské soutěže, do 12 týdnů ode dne oznámení uvedeného v odstavci 1. Pokud Komise během této lhůty nevydá žádné stanovisko, má se za to, že nevznesla žádné námitky.
3. Lhůty uvedené v odstavcích 1 a 2 mohou být se souhlasem dotyčného členského státu prodlouženy. Vyžadují-li to okolnosti, lhůty uvedené v odstavcích 1 a 2 se po dohodě s Komisí zkrátí.
4. Členský stát nepodepíše, neratifikuje nebo neodsouhlasí návrh mezivládní dohody nebo změnu stávající mezivládní dohody, dokud Komise členský stát v souladu s odstavcem 1 neinformuje o jakýchkoli pochybnostech nebo případně v souladu s odstavcem 2 nevydá své stanovisko, nebo neodpoví-li Komise či nevydá-li stanovisko, dokud neuplynou lhůty uvedené v odstavcích 1 nebo případně 2.

Při podepisování, ratifikování nebo odsouhlasení mezivládní dohody nebo změny dotyčný členský stát v co nejvyšší míře zohlední stanovisko Komise uvedené v odstavci 2.

Článek 6

Oznamovací povinnost a posouzení ze strany Komise související se stávajícími mezivládními dohodami

1. Členské státy nejpozději do [3 měsíců od vstupu tohoto rozhodnutí v platnost] oznámí Komisi veškeré stávající mezivládní dohody včetně jejich příloh a změn.
Jestliže stávající mezivládní dohoda výslovně odkazuje na další texty, předloží dotyčný členský stát rovněž tyto další texty, pokud obsahují prvky, které mají dopad na fungování vnitřního trhu s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii.
Povinnost informovat Komisi podle tohoto odstavce se nevztahuje na dohody mezi podniky.
2. Stávající mezivládní dohody, které v době vstupu tohoto rozhodnutí v platnost již byly Komisi oznámeny podle čl. 3 odst. 1 nebo 5 rozhodnutí č. 994/2012/EU nebo čl. 13 odst. 6 písm. a) nařízení (EU) č. 994/2010, se pro účely odstavce 1 tohoto článku považují za předložené, pokud uvedené oznámení splňuje požadavky daného odstavce.
3. Komise posoudí mezivládní dohody oznámené v souladu s odstavci 1 a 2. Má-li Komise na základě svého prvního posouzení pochybnosti ohledně souladu těchto dohod s právními předpisy Unie, zejména s právními předpisy pro vnitřní trh s energií a s právními předpisy Unie v oblasti hospodářské soutěže, informuje o tom dotyčné členské státy do devíti měsíců od oznámení uvedených dohod.

Článek 7

Oznamovací povinnost a posouzení ze strany Komise související s nezávaznými nástroji

1. Po přijetí nezávazného nástroje nebo změny nezávazného nástroje oznámí dotyčný členský stát nezávazný nástroj nebo změnu včetně jejich příloh Komisi.
Jestliže nezávazný nástroj nebo změna nezávazného nástroje výslovně odkazují na další texty, předloží dotyčný členský stát rovněž tyto další texty, pokud obsahují prvky, které mají dopad na fungování vnitřního trhu s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii.
2. Členské státy nejpozději do [3 měsíců od vstupu tohoto rozhodnutí v platnost] oznámí Komisi veškeré stávající nezávazné nástroje včetně jejich příloh a změn.
Jestliže stávající nezávazný nástroj výslovně odkazuje na další texty, předloží dotyčný členský stát rovněž tyto další texty, pokud obsahují prvky, které mají dopad na fungování vnitřního trhu s energií nebo na zabezpečení dodávek energie v Unii.
3. Povinnost informovat Komisi podle odstavce 1 a 2 se nevztahuje na dohody mezi podniky.
4. Domnívá-li se Komise na základě svého prvního posouzení, že opatření, jimiž se provádí nezávazný nástroj, který jí byl oznámen podle odstavců 1 a 2, by mohla být v rozporu s právními předpisy Unie, zejména s právními předpisy pro vnitřní trh s energií a s právními předpisy Unie v oblasti hospodářské soutěže, může o tom dotyčný členský stát informovat.

Článek 8

Transparentnost a důvěrnost

1. Členský stát může při poskytnutí informací Komisi podle čl. 3 odst. 1 až 3, čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 a 2 uvést, zda některé z informací obchodní či jiné povahy,

jejichž zveřejnění by mohlo poškodit činnost příslušných stran, mají být považovány za důvěrné a zda mohou být poskytnuté informace postoupeny dalším členským státům.

Členský stát pokyny týkající se stávajících dohod uvedených v čl. 6 odst. 2 sdělí nejpozději do [3 měsíců od vstupu tohoto rozhodnutí v platnost].

2. Pokud členský stát v souladu s odstavcem 1 neoznačí informace jako důvěrné, Komise tyto informace zpřístupní všem ostatním členským státům v bezpečné elektronické podobě.
3. Pokud členský stát v souladu s odstavcem 1 označí stávající mezivládní dohodu, změnu stávající mezivládní dohody, novou mezivládní dohodu, stávající nezávazný nástroj, změnu stávajícího nezávazného nástroje nebo nový nezávazný nástroj jako důvěrné, dá tento členský stát k dispozici shrnutí předložených informací.

Toto shrnutí obsahuje alespoň následující informace týkající se mezivládní dohody, nezávazného nástroje nebo jejich změny:

- a) předmět;
- b) cíl a oblast působnosti;
- c) dobu trvání;
- d) strany;
- e) informace o hlavních prvcích.

Tento odstavec se nevztahuje na informace poskytnuté v souladu s čl. 3 odst. 1 a 2.

4. Komise shrnutí uvedená v odstavci 3 zpřístupní všem členským státům v elektronické podobě.
5. Přístup Komise k důvěrným informacím není žádostmi o zachování důvěrnosti podle tohoto článku omezen. Komise zajistí, aby byl přístup k důvěrným informacím přísně omezen na útvary Komise, pro které je přístup k těmto informacím zcela nezbytný.

Článek 9

Koordinace mezi členskými státy

Komise usnadňuje a podporuje koordinaci mezi členskými státy s cílem:

- a) posoudit vývoj v souvislosti s mezivládními dohodami a nezávaznými nástroji a usilovat o soulad a soudržnost ve vnějších vztazích Unie v oblasti energetiky s producentskými, tranzitními a spotřebitelskými zeměmi;
- b) určit společné problémy v souvislosti s mezivládními dohodami a nezávaznými nástroji a zvážit vhodná opatření pro řešení těchto problémů, případně navrhnout řešení;
- c) na základě osvědčených postupů a po konzultaci s členskými státy vypracovat dobrovolná vzorová ustanovení, jejichž používání by významně zlepšilo soulad budoucích mezivládních dohod a nezávazných nástrojů s právními předpisy Unie;
- d) v příslušných případech podporovat vypracování vícestranných mezivládních dohod a nezávazných nástrojů za účasti několika členských států nebo Unie jako celku.

Článek 10

Podávání zpráv a přezkum

1. Komise předloží nejpozději do 1. ledna 2020 zprávu o uplatňování tohoto rozhodnutí Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.
2. Ve zprávě Komise zejména posoudí míru, v níž toto rozhodnutí napomáhá souladu mezivládních dohod a nezávazných nástrojů s právními předpisy Unie a vysoké úrovni koordinace mezi členskými státy v souvislosti s mezivládními dohodami a nezávaznými nástroji. Dále posoudí dopad tohoto rozhodnutí na jednání členských států se třetími zeměmi a přiměřenost oblasti působnosti tohoto rozhodnutí a postupů v něm stanovených.

Článek 11

Zrušení

Rozhodnutí č. 994/2012/EU se zrušuje.

Článek 12

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 13

Určení

Toto rozhodnutí je určeno členskými státem.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*